

○ MÖHKÖ - TULEVAISUUSVERSTAS

MÖHKÖN KYLÄN KEHITTÄMISOHJELMA

ILOMANTSI

Möhkön kylätoimikunta 1994

JOHDANTO

Kylien kehittäjät Hannu Ryhänen (nuorempi pyöräilevä kyläavustaja - Ge-Pro Oy) ja Markku Sivonen (vanhempi autoileva kyläavustaja - Maaseudun Sivistysliitto) rantautuivat huolellisesti suunnitellun ja toteutetun valmistelun jälkeen Möhkön kylälle 25.10. 1994.

Möhköläisiä vauvaikäisistä pirteisiin eläkeläisiin osallistui sankoin joukoin vedettyihin neljään tulevaisuusverstas-iltaan (em. ja 1., 8. ja 15.11.1994). Keskustelu kävi vilkkaana ja uudet ajatukset Möhkön kylän tulevaisuudesta piirtyivät paperille. Hyvää tukea antoivat kylätoimikunnan kuumana porissut kahvipannu ja maukkaat antimet.

Työskentelyn loppuvaiheessa voi jo käsinkosketeltavasti aistia tiivistyneen "Möhkö - hengen" leijailevan ympäri työhuonetta ja ulos ovesta kylän suuntaan. Näistä lähtökuopista on hyvä jatkaa Möhkön nostamista maailmankuuluksi Euroopan itärajan kyläksi.

TULEVAISUUSVERSTASTYÖSKENTELEY

Valmisteluvaihe

Valmisteluvaiheessa kerrotaan tulevaisuusverstastyöskentelyn tekniikasta ja sovitaan työskentelyn etenemisaikataulusta. Tulevaisuusverstaan yksi vaihe vie yhden illan (n. 4-6 h) ensimmäistä, valmisteluvaihetta, lukuunottamatta.

Möhkön tulevaisuusverstasta valmisteltiin biosfääri-hankkeen puitteissa kahdella eri kylävierailulla jo vuoden 1993 puolella.

Tulevaisuusverstaan yleisenä tavoitteena on:

- ideoida kylälle tulevaisuuden suunnitelma kyläläisten omista lähtökohdista käsin. Tarkoitus on, että hyödynnetään paikallista taitoa ja viisautta aktivoimalla se etsimään omakohtaisia ja yksilöllisiä ratkaisuja kylän kehittämiseksi
- ennakoida tulevaa - mitä siltä halutaan ja mitä odotetaan
- käydä yhdessä keskustelua tärkeäksi koetuista yhteisistä asioista ja huomioida jokaisen mielipide

Tulevaisuusverstaas on kolmivaiheinen: siihen kuuluvat ongelmavaihe (synkistys), mielikuvitusvaihe (irottelu) ja todellisuusvaihe (arki).

ONGELMA (-SYNKISTELY)VAIHE

Ongelmavaiheen tehtävä on:

- aivoriihi, jossa huolestuttavat asiat kerätään kasaan
- kootut asiat jäsennetään äänestämällä teemoiksi ja asiaryhmiksi, joista sitten kes kustellaan
- tarkoituksena on koota pullonkaulat, joista halutaan päästä eroon

Möhkössä ongelmasvaihe tuotti seuraavan ongelmakimppun. Sulkuihin on merkitty äänestyksessä annetut pisteet siitä mitkä ongelmakohdat verstaaseen osallistuneiden mielestä olivat jatkokäsittelyn kannalta tärkeimpiä. Mukana koosteessa ovat kaikki Möhkön kylältä kirjatut ongelmakohdat riippumatta siitä esiintyykö se kenties useamman kerran jossain toisessa sanamuodossa.

MÖHKÖ TULEVAISUUSVERSTAS 25.10. 1994 - ONGELMAVAIHE

- jatkotyöskentely puuttuu (1)
- ideoiden tärkeysjärjestys
- museota ym. matkailua ei ole kehitetty tarpeeksi (2)
- Möhkö-mainontaa enemmän (7)
- realistista kehitystä
- muutoksen pelko (1)
- ei ole enää koulua toiminnassa (5)
- palveluja haetaan
- puhutaan ja purpatetaan yksin, joukossa ei tuoda asioita julki (4)
- joka paikkaan on täältä maailman laidalta pitkä matka
- ei käydä kylässä
- uusien asioiden vierastaminen
- lapsille ei ole keskeistä leikkipaikkaa ulkona (1)
- on jääty paikalleen, ei uskota omiin voimiin
- ei vuokra-asuntoja (3)
- ei yhteistyötä yhdistysten kesken (1)
- metsät täynnä romua
- riittääkö 1. jättekontti (2)
- ei uskota nuorempien osaamiseen kylän asioissa (2)
- iltaisin pääsy kirkonkylälle mahdotonta >> linja-auto (1)
- vähän väkeä >> ei palveluja >> viimeisetkin lopetetaan
- ei sanota suoraan jos pännii (1)
- pitkä matka tiedon lähteelle
- koulu takaisin Möhköön
- tien jatkamiselle löytyy (opasteet) perusteita
- kunnan päättäjät vastuuseen (1)
- ala-aste siirtyy kirkonkylälle
- tien jatko Hattuvaaraan
- talvella tekemistä matkailijoille (1)
- kesäksi pienen Golf
- kylän markkinointi
- lainausasema uhataan lopettaa (1)
- talvimatkailun mahdollisuudet

- kelkkareitit kuntoon
- nuorisolle ei oo mitään
- pitäisi saada järjestettyä edes 1 lentopalloilta/vk
- elokuvailtoja enemmän (1)
- Möhkö on tien päässä
- vähän nuorisoa (15-25 v.)
- ei ole "läpikulkupaikka", tänne on varta vasten tultava, kukaan ei piipahda ohimennen (1)
- lennökkikerho (5)
- uskonpuute omiin kykyihin
- jätteitä ei lajitella
- enemmän talkootyötä (4)
- olemmeko liian ilottomia ?
- ennakkoluuloisuus uusia asioita kohtaan (4)
- ei uskota omiin kykyihin
- kyläläiset jakaantumassa kolmeen ryhmittymään
- vanhuksille ei toimintaa
- "vanhukset" opettamaan piirakan, leivän ja muun paistoa, tarjotkaa oppejanne
- yritteliäisyys puuttuu (2)
- nuorille ei ole toimintaa (2)
- kerhotoimintaa ei ole lapsille (5)
- ei käydä kylässä "vanhaan malliin" (1)
- jääkiekkokaukalo (6)
- sählykerho (6)
- uimaranta työmaan + jokilietteen vuoksi surkeassa kunnossa (4)
- telekkarii voi kattoo kotonaki
- tieopasteet Möhkö-Lehtovaara (2)
- metsästysseurojen yhteistoiminta (2)
- ei tulla kansalaisopiston piireihin (2)
- Möhkön raitin varrella ja muualla rumia talonrötisköjä (2)
- hautausmalle ei kunnan opasteita
- paikallisratio puuttuu
- "byrokratia" estää rajan hyödyntämisen matkailussa
- totta; rajavyöhyke !
- seurojentalo-toiminta loppu (1)
- ennakkoluulot uusia asioita kohtaan (1)
- kunta pallottelee asioita (7)
- ei uskalleta mennä sen "keljun" luo ja kysyä suoraan asiaa (1)
- kylä on aika hiljainen, ei muuta kuin koirat ulvovat kylän raitilla
- liika Möhköhenki kääntyy itseään vastaan
- kylän sijainti maailman laidalla (3)
- linja-autovuoroja ei tarpeeksi
- linja-autovuoroja ei käytetä, jos niitä vuoroja on
- kukaan ei hoida bussikatoksen aurausta talvella, katos ruma
- katuvaloja lisää ?!
- tenniskenttä
- lentopallokenttä ?
- jalkapallokenttä
- pingiskenttä
- uudet rakennukset eivät aina sovi vanhaan kyläkuvaan
- kirjastoauto ei enää käy
- vanhuksia asuu yksin huonokuntoisissa asunnoissa
- uusien asukkaiden oudoksuminen (2)

- tie huonossa kunnossa joskus talvella
- diskoja (5)
- mikroautorata (4)
- kelkkarata
- hiihtolatu
- vanhat rakennukset tien varsilla purettava tai kunnostettava (1)
- kunnalla tarjolla huonoja tontteja
- väen vähyyys (1)
- kateus
- aktiivisuuden puute = laiskuus
- kylän yleisilme ankea, jopa siivoton
- ei ole vuokra-asuntoja (3)
- pytingin ympäristö huonossa kunnossa, lemmenpolku samoin

Eniten äänia saaneet ongelmat pääsivät mukaan jatkotyöstöön, mutta myös muut ongelmat huomioitiin, jos niillä katsottiin olevan erityistä painoarvoa. Ongelmien pohjalta määriteltiin yhdessä tärkeimmät painopistealueet ja perustettiin työryhmät niitä työstämään. Jatkotyöskentelyä varten. Möhkössä keskeisiksi teemoiksi nousivat **LIIKENNE & KYLÄN MATKAILU, YMPÄRISTÖASIAT & ASUMINEN, HARRASTE-TOIMINTA, KYLÄHENKI & VAIKUTTAMINEN.**

1. RYHMÄ - LIIKENNE, KYLÄN MATKAILU (ELINKEINOT)

- Möhkö mainontaa enemmän (7)
- yritteliäisyys puuttuu (2)
- museota ym. matkailua ei ole kehitetty tarpeeksi (2)
- tieopasteet Möhkö - Lehtovaara (2) >> huonot opasteet
- Möhkön raitin varrella ja muualla rumia talonrötisköjä (2)
- talvella tekemistä matkailijoille (1)
- linja-autovuorot huonot (1)

Yhteensä

17

- kelkkareitit kuntoon
- byrokratia estää rajan hyödyntämisen matkailussa
- Möhkö on "tien päässä"
- vähäinen mainonta (Ruukkimuseo - kielet engl. ja saksa)

2. RYHMÄ -YMPÄRISTÖASIAT JA ASUMINEN

- Möhkön raitin varrella rumia rötisköjä ja tienvarrret hoitamatta (4)
- uimaranta huonossa kunnossa (4)
- ei vuokra-asuntoa (3)
- jätehuolto - jätteitä ei lajitella- riittääkö 1. jätekontti (2)
- lapsille ei kesäistä leikkipaikaa (1)

Yhteensä

14

- kunnalla tarjolla huonoja tontteja
- kylän yleisilme anke. jopa siivoton
- metsät täynnä romua
- vanhuksi asuu yksin huonokuntoisissa asunnoissa
- uudet rakennukset eivät sovi aina kyläkuvaan

JÄTEHUOLTO

- lajittelu
- jätekontit

KYLÄKUVA

- huonokuntoiset rakennukset
- yleisilme siivoton
- uimaranta
- leikkipaikka
- metsät täynnä romua
- uudosrakentaminen mihin ja miten

VUOKRA-ASUNNOT

- puute

TONTIT

- kunnalla huonoja tontteja

ASUMATTOMAT, "MYYMÄTTÖMÄT" TALOT ONGELMA

3. RYHMÄ - HARRASTETOIMINTA

- sählykerho (6)
- kerhotoimintaa ei ole lapsille (5)
- ei ole enää koulua toiminnassa (5)
- diskoja (5)
- mikroautorata (5)
- ei ole enää koulua toiminnassa
- metsästysseurojen yhteistoiminta (2)
- nuorille ei toimintaa (2)
- seurojentalon toiminta loppu (1)
- lapsille ei ol keskeistä leikkipaikkaa ulkona (1)
- ei yhteistyötä yhdistysten kesken (1)

Yhteensä

38

- lapsille toimintaa (kerhot ym.)
- aikuisille myös - esim. uusien asukkaiden tutustuttaminen kylään & kyläläisiin
- kelkkarata
- jääkiekkokaukalo

- lennokkikerho
- sählykerho
- elokuvat
- talkootyö kuuluu myös harrastetoimintaan
- metsästys & kalastus
- hiihtolatu
- kelkkareitit kuntoon

LAPSET JA NUORET

- kerhot ym.
- liikunta

AIKUISET

- kerhot (esim. kokkikerho)
- yhdistystoiminta

VANHUKSET

- "kirkollinen toiminta"

- kaikille harrasteryhmille yhteiset retket

4. RYHMÄ - KYLÄHENKI JA VAIKUTTAMINEN

- päättäjät vastuuseen (12)
- ennakkoluuloisuus uusia asioita kohtaa (5)
- talkoohenki - enemmän talkootyötä (4)
- metsästyseurojen yhteistoiminta (2)
- ei uskota nuorempien osaamiseen kylän asioissa (2)
- ei käydä kylässä "vanhaan malliin" (1)
- ei yhteistyötä yhdistysten kesken (1)
- ei uskalleta sanoa suoraan, jos pännii (1)
- ei uskalleta mennä sen "keljun" luo ja kysyä suoraan asiaa (1)
- muutosten pelko (1)
- ennakkoluulot uusia kohtaan (1)

Yhteensä

31

- liika Möhköhenki kääntyy itseään vastaan
- kyläläiset jakautumassa kolmeen ryhmittymään
- uskonpuute omiin kykyihin
- byrokratia
- kateus

1. TALKOOHENKI (4)

2. HENKISET ESTEET (12)

3. KUNNAN PÄÄTTÄJÄT VASTUUSEEN (12)

Ongelmavaiheen yleisestä keskustelusta kirjattua:

- kylän yleisilme on ankea
- uimarannan ja leikkipaikkojen kunto sekä puute vaivaavat
- metsät ovat täynnä romua, jolle pitäisi tehdä jotain
- tienvarret ovat päässeet vesakoitumaan
- kylällä pitäisi olla kaavoitus siitä mihin saa/mihin ei saa rakentaa ja millaisia asuntoja saa rakentaa
- kesäasukkaat on saatava kylältä mukaan toimintaan niin, että kylälle on "öntistä kivempi tulla"
- Enso-Gutzeit suurmaanomistaja, joka on antanut tonttikartan
- kylälle saatava tontti ja kiinteistöporssi
- vanhuksille saatava aikaan nimipäivävierailusysteemi esimerkiksi yhteistyössä SPR:n kanssa, kirkollis-eettistä toimintaa samoin kuin yleensä kylävierailuja lisäävä van - husten luona
- sukupolvien välistä kuilua on ylitettävä esimerkiksi yhteisillä retkillä
- kylällä on noin 10 vanhusta
- vanhuksien hoitoa varten voisi olla vaikkapa laajennettu kyläavustajan toimi
- monitoimikerho kaatui kylällä kun ei ollut vetäjää. Jatkossa organisoitava paremmin esim. jakamalla sen veto eri osa-alueisiin (esim. liikunta, laulu, askartelu jne.)
- työn vastapainoksi oltava aina rientoja ja juhlia
- kylän haettava aktiivisesti yhteistyökumppaneita esim. miljöörakentamiskoulutuksesta, kunnan sisältä (maaseutulautakunta), jne.
- Möhkö vaatii mainontaa
- kylän matkailun ohjelmallista puolta on kehitettävä esim. perhematkailussa

Mielikuvitusvaihe

Synkistelyvaiheen koosteille laadittiin eri teemojen alla positiiviset vastikkeet, jotka toimivat virikkeenä mielikuvitusvaiheelle. Ongelmat käännettiin ikäänkuin päinvastoin ja alettiin pohtimaan miten löytää ratkaisu kuhunkin myönteiseksi havaittuun seikkaan.

Mielikuvitusvaiheen tehtävä on:

- jokainen ongelma käsitellään ja käännetään myönteiseksi, ongelmalle keksitään vaikka mahdollonkin ratkaisu
- kaikki saavat esittää haavekuvia ja unelmia
- tarkoituksena on koota kaikki mielikuvituksellisimmatkin ideat olematta köyhä ja kipeä

Seuraavassa ideat, jotka ideat saatiin syntymään mielikuvitusvaiheessa aiemmin valituksi tulleiden teemojen ja em. positiivisten vastineiden virittämänä . Teemoittain syntyneistä ideoista äänestettiin myös verastotoimintaan osallistuneiden mielestä tärkeimmät jatkotyöskentelyä ajatellen - suluissa aina annetut äänet.

MÖHKÖ - TULEVAISUUSVERSTAS 8.11.1994 - IDEOINTI- VAIHE

- malminnostoretki turisteille
- naulan ym. jakeiden teko myyntiin
- ruukkimiljööseen kulttuuriretket ja vierailu Suomen itäisimmässä pisteessä
- pienyritysneuvoja
- Möhkö-talon piirustukset
- moottorikelkka vuokraamo
- kelkkareitit (3)
- tanssilava
- metsästysseurat ja Möhkön kylätoimikunta pyörittämään tansseja (1)
- Möhkö-päivät yhteistyössä
- metsästysretket itärajalle metsästysseurojen yhteistyönä
- miljöörakentamiskoulutuskeskus
- kiinteistöpankki (1)
- puulajipuisto
- presidentti Möhköön (1)
- EU-komissaarien vierailu Möhköön
- Clintonin ja Jeltsinin huipputapaaminen Möhköön
- televisiomainos
- kylävideo I
- pytingin ympäristön puisto ja puutarha (kukka-asetelmia)
- TV:n kiinnipitopakko
- "Olen Möhköstä, ole sinäkin " tuotteet (2)
- kestkievevari >>> ruokapaikka
- kylästä löytyy tontteja, jos vain on ostajia
- kyläsuunnitelma
- kyläyhteistyötä naapurin(itä) puolelta vaikka ei ole EU:ssa
- kunnanjohtaja Möhköön asumaan
- "pulinaboksi"
- A-oikeudet (2)
- pitää koota jo julkaistuista kirjoista Möhkön asiat Möhkökirjaksi (n. 20 julk.)
- tienvarsi-istutukset (muutakin kuin rentunruusua)
- koulun kenttä monitoimikentäksi
- etsiä harrastevetäjät (3)
- Möhkö laiva seilaamaan Koitaa ja Nuorajärveä (1)
- lentokenttä
- seurojentalon kunnostus
- osuuskunta pienyritystoiminnalle
- eräopas kylässä, eräretket
- Rauanylityspaikka (1)
- Möhkö Ilomantsin kulttuurikeskus
- Möhkö itärajan (rajapinnan) kulttuurikeskus
- järvimalmiretket Möhkö-laivalla
- raudanvalmistusnäytös
- puutyö käsin tehtynä (2)
- veneilyreitti Koitajokea pitkin Venäjän puolelle (1)
- rajanylityspaikka (2)
- Möhkö-hiihto (talviyön vaellus, Koitajoen kierros)

- perhetalvilomat - majoitus möhköläisissä perheissä
- matkamuiistoja tekemään (1)
- ruukin ympärille tehdään eri toimintoja (leirikoulut, kulttuuri, käsityö, ruoka, lavatanssit, luontoretket, perinnekasvit (itäiset yrtit), kalastus, ym.
- eräopas yrittäjä, rajavartijat (3)
- yrittäjä, joka hoitaa ruokailut maastossa
- Möhkö tuotteet (paidat, tarrat, logot ym.)
- matkamuiistoesineiden valmistusta (4)
- ohjelmatoimintaa
- kulttuuri-luontopolku
- sotamuistoretki veteraaneille
- kesäasukkaat mukaan toimintaan (4)
- grillijuhlat kesällä (2)
- langanvärjäyskurssi
- taide, käsityö ym. leirit (1)
- Möhkölle EU:n taantuvien teollisuusalueiden tukea
- ekotalo
- lutikkalinnan paikalle asuinrakennus - rivitalo (5)
- lutikkalinna paikalle "puisto"- leikkipaikka (4)
- riippuliito vetoa
- moottoritie Moskovaan
- Möhkö - haja-asutusalueiden jätehuollon mallikylä
- yhteistyö muiden Itä-Suomen ruukkipaikkojen kanssa (ruukkitie)
- moottorikelkkaopas
- uudella tanssilavalla 50-60-70-luvun tansseja, kesädiskot (3)
- Möhkön koskesta kalastuskeidas heittokalastajille (perho ym.) (2)
- käsityöläisten verstaas
- Möhkö-esite
- oma ohjelmaryhmä
- kutsukirjeet entisille Möhköläisille: tarjolla tontteja, vuokra-asuntoja ja taloja
- yhteistyö rajan taakse
- yrttien viljely (1)
- rantatontteja myyntiin (1)
- museon kakkosvaihe
- kehä 3 yksisuuntaseks
- Möhkön ruukkitonttipörssi - ruukkitontit joen rannalta (1)
- rahaa ?
- leirikoulupaketti (1)
- kerhoja lapsille ja nuorille
- monitoimikerho
- uusien kyläläisten tervetulleeksi toivotus
- yhteiset tapahtumat esim. rajavartioston kanssa - luontoretket (1)
- grillikatot
- uimarannalle laiturit + hiekoitus (2)
- kopiointi-, faxipalvelu (2)
- kyläavustaja/monitoimiavustaja (7)
- leikkipaikka lapsille/minne ?
- perhepäivähoitaja
- "lahjaraha" uusille vauvoille (4)
- EU:n itäisin kylä Möhkö
- ruukille EU avustusta yhteistyössä muiden ruukkien kanssa

- kesäkatselmus - palkitaan (1)
- Möhkö-juoksu
- kanavalla rusettiluistelut
- uimarannalla Biits Boy meno
- metsästysseurojen yhdistyminen
- kilpailutoiminta
- kesä- ja talvitapahtumat
- Möhkön matkamuuistoesineistö - puu-, käsi-,kivi-, olki-, jne. työt (5)
- toritapahtumat
- kirpputori/kierrätystori (3)
- kyläläisille puutyö- ym. harrastustilat
- tietotupa
- koulun kentän kunnostus: luistinrata, tenniskenttä (2)
- muistoesine "kuonasta"
- vakituinen video nauhottaja
- kultaa on löytenyt pienen vaaran takaa
- koulusta kokoustilat firmoille yms.
- tukkilaiskisas "henkiin" (2)
- porvarille pensseli ja maalia
- perinnekasvien viljely
- kylän nuorille yhteinen kokoontumistila koululle
- vapaaehtoinen vanhusten ystäväpiiri
- Möhkön rajavartijat asumaan kylälle (4)

Mielikuvitusvaiheen jälkeen jakaannuttiin työryhmiin, jossa syntyneet ideat työstettiin tiivimpään muotoon jatkotyöskentelyä varten. Erityisesti jälleen otettiin huomioon eniten pisteitä saaneet ideat (suluissa pisteet). Möhkön ideointivaihe tuotti runsaan "sadon" ja siitä oli erittäin hyvä jatkaa todellistamisvaiheeseen. Yhteensä pisteiden lopussa suluissa vertailun vuoksi eri teemojen ongelmavaiheen yhteensäpisteet.

1. RYHMÄ - LIIKENNE, KYLÄN MATKAILU (ELINKEINOT)

- kyläavustaja/monitoimiavustaja (7)
- Möhkön matkamuuistoesineistö - puu-, käsi-,kivi-, olki-, jne. työt (5)
- matkamuuistoesineiden valmistusta (4)
- eräopas yrittäjä, rajavartijat (3)
- keikkareitit (3)
- "Olen Möhköstä, ole sinäkin " tuotteet (2)
- A-oikeudet (2)
- Möhkön koskesta kalastuskeidas heittokalastajille (perho ym.) (2)
- tukkilaiskisas "henkiin" (2)
- rajanylityspaikka (2)
- veneilyreitti Koitajokea pitkin Venäjän puolelle (1)
- leirikoulupaketti (1)
- matkamuuistoja tekemään (1)
- Rauanylityspaikka (1)

Yhteensä

36 (17)

2. RYHMÄ -YMPÄRISTÖASIAT JA ASUMINEN

- lutikkalinnan paikalle asuinrakennus - rivitalo (5)
- lutikkalinna paikalle "puisto"- leikkipaikka (4)
- Möhkön rajavartijat asumaan kylälle (4)
- kirpputori/kierrätystori (3)
- kesäkatselmus - palkitaan (1)
- Möhkön ruukkitonttipörssi - ruukkitontit joen rannalta (1)
- rantatontteja myyntiin (1)
- kiinteistöpankki (1)

Yhteensä

20 (14)

3. RYHMÄ - HARRASTETOIMINTA

- etsiä harrastevetäjät (3)
- uimarannalle laiturit + hiekoitus (2)
- koulun kentän kunnostus: luistinrata, tenniskenttä (2)
- puutyö käsin tehtynä (2)
- yrttien viljely (1)
- taide, käsityö ym. leirit (1)

Yhteensä

11 (38)

4. RYHMÄ - KYLÄHENKI JA VAIKUTTAMINEN

- kesäasukkaat mukaan toimintaan (4)
- "lahjaraha" uusille vauvoille (4)
- uudella tanssilavalla 50-60-70-luvun tansseja, kesädiskot (3)
- grillijuhlat kesällä (2)
- yhteiset tapahtumat esim. rajavartioston kanssa - luontoretket (1)
- metsästysseurat ja Möhkön kylätoimikunta pyörittämään tansseja (1)
- presidentti Möhköön (1)

Yhteensä

16 (31)

Todellistamisvaihe

Todellistamisvaiheessa mielikuvitusvaiheen työryhmät kokoontuivat koostamaan kylän kehittämissuunnitelmaa. Todellistamisvaiheen tehtävä on:

- arvioida utooppisten suunnitelmien tai tuumaluetteloiden ehdotusten toteutusmahdollisuuksia asettamalla ne vastatusten todellisuuden ehtojen kanssa - päästävää sopimukseen menettelytavoista (strategiasta) ja vastuuhenkilöistä
- sovittava toiminnan aikataulusta ja ensimmäisistä toimenpiteistä

Möhkön kylän todellistamisvaihe on raportissa mukana erillisinä liitteinä (ks. liitteet).

Todellistamisvaiheen alussa unelmoitiin siitä millainen Möhkö on tulevaisuudessa. Syntyi kolme erilaista "Möhkö- unelmaa".

* Möhkö 15 vuoden kuluttua *

- * 450 asukasta
- * keski-ikä nuorentunut
- * työtä/toimeentuloa kaikilla
- * Möhkö Ilomantsin matkailun keskus (EU:n itäisin kylä)
- * menestyviä matkailuyrityksiä
- * museo valtakunnallinen erikoismuseo, työllistää 10 henkilöä
- * käsiyhtiöyrityksiä, valmistavat Möhkö-tuotteita
- * rakennettuun ympäristöön ja perinteisiin sopivia uudisrakennuksia
- * ympäristö hoidettu hyvin, perinteitä kunnioittaen
- * monikansalliset turistiryhmät vyöryvät Möhköön tutustumaan ainutlaastuisiin sota- ym. historiallisiin kohteisiin
- * erittäin virkeä kylä- ja kansalaisaktiivisuus
- * kyläläisille yllin kyllin vapaa-ajan toimintaa
- * osuuskunta pienyrittäjiä varten
- * liikenneyhteydet kunnossa Hattuvaaraan, Venäjälle (rajanylityspaikka Möhkössä)

* Möhkön tulevaisuudenkuva *

- * toimiva koulu - oppilaita vähintään 30
- * kulkuyhteydet moitteettomat (linja-auto ym.)
- * kyläkauppa laajentanut toimintaansa mm. online-veikkaus
- * asukasluku noussut 350 kymmenen vuoden sisällä
- * autiotalot kunnostettu asuttavaksi ja tottakai rakennettu runsaasti uusia tyyliin sopivia
- * kylällä pari-kolme perhepäivähoitajaa
- * lapsia paljon (eri ikäisiä)
- * vanhuksilla oma "lähihoitaja"
- * kerho- ja harrastustoiminta erittäin vilkasta
- * Möhkössä oma urheiluseura
- * kateus ym. paheet hävinneet
- * ihmiset ystävällisiä toinen toisilleen ja auttavaisia

* tanssit tosi suosittu ajanvietetapa

* Möhkö unelma *

- * turistimäärät kolminkertaisia nykyiseen verrattuna
- * luontomatkailu vetää eurooppalaisia
- * kylän väki kaksinkertaiseksi
- * kesäasukkaita noin 1000-2000
- * kyläkauppa laajenee ostos-/liikekeskukseksi

Todellistamisvaiheen yleisestä keskustelusta kirjattua:

- onko vuokra-asunnoilla Möhkössä kysyntää ? 3 perhettä tulossa, jos vain olisi vuokra-asuntoja
- vuokratalon rakentaminen pitäisi aloittaa niistä, jotka siihen valmiita sitoutumaan >> Möhkön taloyhdistys em. pohjalle
- omistusoikeus asunto
- vuora-asunnoissa oltava jokin juju, jolla sitä myydään muualle esim. yhteisöasuminen (nuoret, perheet, vanhukset yhdessä) yhdistettynä ekoasumiseen (miljöörakentaminen - materiaalit, jätehuolto, tekniikka, lämmitys, puutarhatontit)
- Malvelan vieressä Enso-Gutzeitilla maata - mahdollinen vuokratalon paikka
- toimivan masuunin pienoismalli 1:5 >>> kylän "kuningasidea"
- kylällä täytyisi olla yhteinen matkailuesite, jonka alle kaikki voitaisiin kasata
- koskitapahtuman elvyttäminen pienimuotoisena >> tukkilaiskiset, lavatanssit, kalastus, lautalla alas koskesta, veneellä koskenlasku, melonta
- riippusilta Lotinan yli
- kuonakivi vaikea työstää, mutta kenties mahdollista sulattaa >> taideteollinen korkeakoulu ideoimaan
- kuonakivi kaunis sellaisenaan alustalle sijoitettuna
- Möhkön käyttötuotteet >>> kuksan sijaan "Möksä"
- seppä kylälle, joka tekee taoksia - mm. rautanaulat, rautaristit jne. >> Savirannan Jalmarin paja
- Möhkön rautavalu >>> L.A. tai M.M., "Möhkön rautakombinaatti", Möhkön "rautalomat"
- Möhkö logo
- pitäisi löytää kylältä pysyvä leikkipaikka(-puisto), jossa olisi pientä virikettä (keinu, kiikku jne.) >> lomakylän lähelle, jolloin se palvelisi matkailijoita ja kyläläisiä
- ruokajuhlat kylällä - maistelulounas, "pytinkipidot", jossa tarjotaan paikallisia ruokia mm. tsupukoita, vatruskoita jne.
- tsupukkagrilli, "Möhkön tsupukkaiset"
- Möhkön kesä -95 työstäminen >> yhteistyötä kehitettävä Ilomantsin matkailuun

LOPPUKANEETTI

Tulevaisuusverstas Möhkön kylällä päättyi myönteisissä merkeissä. Kylällä on jopa koko Pohjois-Karjala huomioiden erittäin paljon erilaisia kehittämismahdollisuuksia (matkailu niistä tärkeimpänä), jotka vain oikein hyödynnettynä tuottavat tulevaisuudessa työtä ja tuloa kylälle.

Tulevaisuusverstas antoi pohjaa jatkotyöskentelylle, mutta työ ei suinkaan ole valmis vaan vasta alussa. Tulevana kesänä kannattaa toteuttaa jo yksi pienempi hanke ja saattaa syksyllä ja ensi vuoden puolella alulle muita kenties jo suurempia hankkeita. Myös nyt vielä työstämättä jääneet ideat (esim. matkailussa kelkkareitit, tieopasteet ja tukkilaiskiset) on syytä valmistella ensi vuoden puolella jo opitun verstastyöskentelyn mukaisesti.

Möhkön tulevaisuus ei huoleta jos vain unelmista pidetään kiinni ja jaksetaan tehdä yhdessä työtä niiden eteen.

OIVESUUNNITELMA hittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
OPASPALVELUT	- PUUTTUU VETÄJÄ	- ELÄKKEELLÄ OLEVAT RAJAVARTIJAT + VAPAAPÄIVILLÄ OLEVAT (OSIN) - SEULOTAAN PAIKALLISET TEKIJÄT - PÄÄSKYNPESÄ YHTEISTYÖ - YKSI OPASTUSPISTE ILOMANTSISSA, JOSTA OPAAAT HAJAUTUVAT KYLILLE - KOULUTUS - ERÄPÄÄSKY, KANSALAIS- OPISTO, MAAKUNNALLISET HANKKEET	- VEIKKO MALVELA JA RAUNO PASANEN - EERO KORKEE	MARRAS-JOULU- KUU TUOTETESTAUS JO KESÄ -95
KOSKIKALASTUS	- KOSKISUUNNITELMAA EI VIELÄ TOTEUTETTU - VESIPPIIRIN RAHOITUS - TULLIPAIKKA - MARKKINOINTTI	- RANTARAIVAUS - KOSKEN KIVEÄMINEN - KOSKEN HIEKOITUS (KUTUPAIKAT) - TYÖT VIEDÄÄN LOPPUUN - KYLTTI KUNTOON - KOSKITAPAHTUMA - KUNNOLLINEN ESITE (OMA) - KIIPAILUKALENTERI	- VESI -JA YMP.PIIRI - KALASTUSALUE - TOIIVO KORHONEN - NUORAJÄRVEN KALASTUS- KUNTA - MARKKU UUSI- TALO - KYLÄTOIMIKUNTA - POGOSTAN NYKYTTÄJÄT - JOENSUUN PERHOKALAST.?	SYKSY JA KEVÄT -95

OHJESUUNNITELMA kehittämisshanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Tönnempiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
MÖHKÖN KÄSITYÖT	<ul style="list-style-type: none"> - UUDET TEKIJÄT PUUTTUVAT - UUDET IDEAT (OMAT TUOTTEET) PUUTTUVAT - MARKKINOINTI - KOULUTUS - KONEET 	<ul style="list-style-type: none"> - KÄSITYÖKERHO - ERI MATERIAALIT (PUU, KIVI, EMALI, MASUUNIKUONA JNE.) - MÖHKÖTUOTTEIDEN KILPAILU - MANTA, MUSEO, LOMAKYLÄ, KELOPIRITTI, KÄSITYÖKESKUS, PUMAINEN TUPA (RITVA KORHONEN), TORIT - KÄSITYÖKURSSI SYKSY -95, MM. KONEKOULUTUS - OMANA KURSSINA 	<ul style="list-style-type: none"> - KANSALAISOPISTO - ARI TANSKANEN (PUU) - SIMO - TAIDETEOLLINEN KORKEAKOULU - KÄSITYÖRYHMÄ - KYLÄTOIMIKUNTA 	- KEVÄT -95
TOIMIVA MASUUNIN PIENOISMAILLI - VALUJA MATKAMUIS- TOIKSI	<ul style="list-style-type: none"> - RAHOITUS - TIETO-TAITO 	<ul style="list-style-type: none"> - SPONSORIT - YHTEISTYÖKUMPPANIT ERI ALUEILLA 	<ul style="list-style-type: none"> - KYLÄTOIMIKUNTA, ILO-MANTSI-SEURA, RAUTA-RUUKKI, EU-TAHOT, ARPPEN SÄÄTTÖ - MARKKU MARTISKAINEN 	1995-2000

OHJELMAN NIMI	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
KIINTEISTÖ JA TONTTI- PÖRSSI	Toteuttamisen esteet	<ul style="list-style-type: none"> - OMISTAJIEN KARTOITTAMINEN - MYYNTIHALUKKUDEN SELVITTÄMINEN - HINNAN SELVITTÄMINEN - YHTEENVETO - TIEDOTTAMINEN LEHDISSÄ, PAIKAL- LISRADIOSSA - ESITE JAETTAAN KIINNOSTUNEILLE 	- ARI TANSKANEN	V. 1995
VUOKRA-ASUNNOT	- RAHOITUS	<ul style="list-style-type: none"> - KUNTA OSTAA TONTIN ENSILTÄ - RAHOITUSMAHDOLLEISUUKSIEN SELVIT- TÄMINEN - TALON SUUNNITTELU - ASUKKAIDEN HANKKIMINEN - YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN SELVITTÄ- MINEN MILJÖRAKENTAMISKOULUTUK- SEN PUITEISSA (AMMATTIKOULU, VTT, TEKNINEN KORKEAKOULU) - RAKENTAMINEN 	- KYLÄTOIMIKUNTA	SUUNNITTELU JA SELVITTELY 1995 RAKENTAMINEN 1997
YMPÄRISTÖN HOITO	<ul style="list-style-type: none"> - RAHOITUS - ASEENTEET 	<ul style="list-style-type: none"> - KULTTUURINYMPÄRISTÖN HOITOOHJEL- MAN LAATIMINEN - ASENNEKASVATUS: TEEMAILLAT, KURSSIT 	<ul style="list-style-type: none"> - ULLA VARTIAINEN - KYLÄTOIMIKUNTA 	1995
JÄTEHUOLTO KIERRÄTYS	<ul style="list-style-type: none"> - ASEENTEET - KUNNAN LAJITTELUKESKUKSEN PUUTTUMINEN 	<ul style="list-style-type: none"> - LAJITTELUPISTE - ASENNEKASVATUS=KURSSIT, TEEMA- ILLAT - KIRPPutori/KIERRÄTYSPÄIVÄ 2xVUOD. 	<ul style="list-style-type: none"> - BIOSFÄÄRIALUE - KUNTA - KYLÄTOIMIKUNTA 	1994 >>>

YRYESUNNITELMA hittämishanke/idea	TOTEUTUSSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
LEIKKI- JA HARRASTE- PUISTO	- RAHA - PAIKKA	- PAIKAN ETSIMINEN - SUUNNITTELU - RAHOITUKSEN HANKKIMINEN - RAKENTAMINEN	- KYLÄTOIMIKUNTA - LOMAKYLIÄ	1995
RAJAVARTTIJAT KYLÄLLE		- TIEDOTUS KIINTEISTÖ- JA TONTTI- PÖRSSISTÄ - KYLÄLÄISTEN JA RAJAVARTTIJOIDEN YHTEISET TAPAHTUMAT, TUTUSTUMINEN	- KYLÄTOIMIKUNTA	1995

DIVESSUUNNITELMA hittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
LUTIKKALINNAN TONTIN SIISTIMINEN JA MAISE- MOINTI ESIM. PUISTO- MAISEKSI LEIKKIKENTÄK- SI	<ul style="list-style-type: none"> - TONTIN OMISTAJA EG - KIVIJAIKA JA UUNIEN RAUNIOI- - KYLÄLÄISTEN SUHTAUTUMINEN - IDEAAN(MIELIPITEIDEN KARTOI- TUS) - TALKOORYÖPORUKAN KOKOAMINEN, MM. KONEVOIMAN "KOSISKELU" (HALUKKUUS) 	<ul style="list-style-type: none"> - EG:N SUHTAUTUMINEN ALUEEN SIIS- TIMISEEN JA MAISEMOINTTIIN - HANKE TOTEUTETAAN TALKOORYÖNÄ - TARVITTAVAT KONEET LÖYTYVÄT OMALTA KYLÄLTÄ - LEIKKIVÄLINEISIIN JA PENKKEIHIN TARVITTAVA PUUTAVARA KERJÄTÄÄN LAHJOITUKSINA - HELppo JA NOPEA TOTEUTETTAVA - HANKKEESTA SELVITTÄNEEN MELKO PIENELLÄ BUDDJETILLA - TARVITTAAN MYÖTÄMIELISTÄ SUHTAU- TUMISTA, TALKOOHENKÄÄ JA TSEMIÄ 	<ul style="list-style-type: none"> - 2-3 VASTUHENKILIÖÄ, JOTKA OMISTAUTTUVA ASTALLE 	IHANNE: VAL- MIS JUHANNUK- SEEN -95 MENNESSÄ VIIMEISTÄÄN ELOKUUN LOP- PUUN MENNESSÄ

DIVESSUUNNITELMA hittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esitteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
<u>KYLÄJUHLAT</u>		Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot ketkä kuka	Aikataulu seuranta
- GRILLI-RANTAKALA- ILTA	---	- AVUSTAJARYHMÄ	- MARKKU UUSITALO	KESÄ-ELOKUU
- PERINNEBUOKA- TALKOOJUHLA	- TARVEAINEET - VALMISTAJAT	- PALJON TEKIJÖITÄ	- OSMO MARTTISKAINEN - SIMO K., MIRJA K. - ANJA M., MIRJA H.	SYKSY-TALVI
- TEATTERI YM. RET- KET	- SOPIVA NÄYTELMÄ - KIINNOTTAVA KOHDE		- ARMI M., MARTTA J.	SYKSY-TALVI
- PIHAKILPAILU (KAUNEIN)			- KIRSTI M.	HEINÄ-ELOKUU
- MÖHKÖ-ESITTE	- TEKIJÄOIKEUDET JO ILMESTYNEIS- TÄ TEOKSISTA	- MATERIAALIN KOKOAMINEN JA UUDEN HANKINTA	- ULLA V. - MINNA	TALVI